

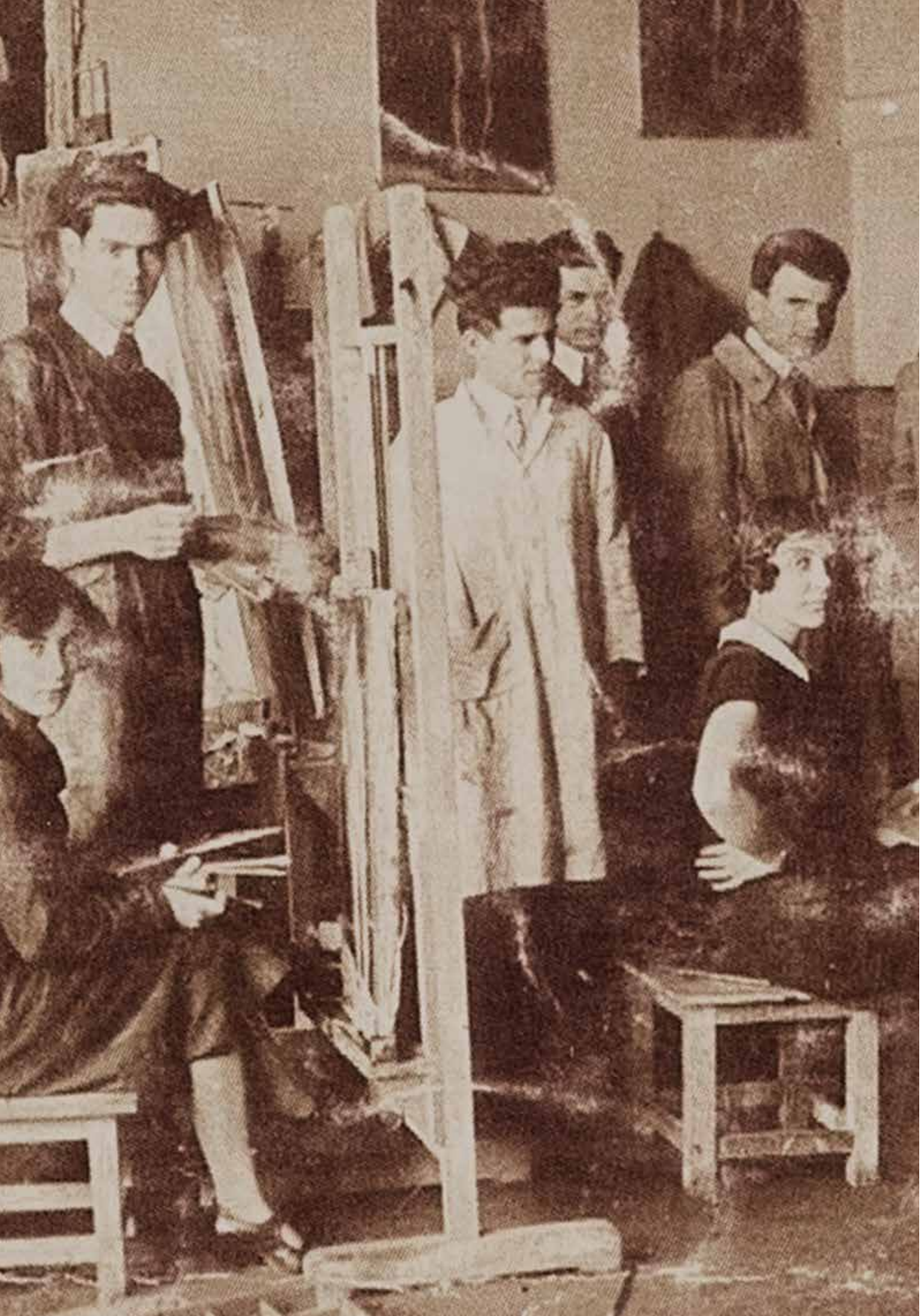
Антон Хутер

1905-1961.
СЛИКАР ЖИВОТА И
СВЕТЛОСТИ

РТС

Галерија РТС
Београд, Таковска 10

26. фебруар
27. март 2015.

Антон Хутер

1905-1961.
СЛИКАР ЖИВОТА И
СВЕТЛОСТИ

РТС

Галерија РТС
Београд, Таковска 10

26. фебруар
27. март 2015.

Издавач

Радио-телевизија Србије

За издавача

Никола Мирков, в. д. генералног директора РТС

Аутор текста и изложбе

Петар Петровић

Аутор поставке

Петар Петровић

Руководилац службе

Баштина и културна

продукција РТС

Александра Јелисавац

Одговорни уредник Галерије РТС

Петар Ђиновић

Фотографије

Ненад Павловић

Лектор

Боја Јовчић-Талијан

Ликовно-графичко решење и припрема

Зоран Ђорђевић

Штампа

Штампарија РТС

Тираж

1000

Београд, 2015.

Председник Савета РТС за ликовно стваралаштво

Никола Мирков

Извршни продуцент

Славица Стефановић

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-6195-062-9

Име сликара Антона Хутера (1905–1961) први пут се у јавности појавило 1928. године, најпре на изложби радова југословенских аутора који су у то време живели и стварали у Паризу, а крајем исте године и у Београду, на Првој јесењој изложби коју је Друштво пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ организовало у част свечаног отварања свог Уметничког павиљона. Хутер је за собом имао краћи стаж проведен у атељеу Андреа Лота, као и завршену уметничку школу у Београду. Ту је код Милана Миловановића, Љубе Ивановића и Петра Добровића стекао добру основу, а усавршио ју је боравком у Паризу и радећи у Лотовој школи са другим сликарима своје генерације (Иван Лучев, Крсто Хегедушић, Јурај Плачић, Лазар Личеноски, Момчило Стевановић и др.). Ово је несумњиво подстицајно деловало на почетке младог београдског сликара, створило сигурност у раду, те није случајно што су Хутерова дела на овим изложбама била похваљена. Ипак, далеко већу пажњу јавности ће скренути својом првом самосталном изложбом 1932. године у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“. Коментаришући његових тридесет изложених дела, Тодор Манојловић је код Хутера запазио јединство сликарске концепције, један мек и топао колорит, те је истакао да Хутер „слика с пуно осећаја и његови радови одају једно развијено и лепо уметничко постојање“. Приближно исти устисак

са Хутерове изложбе понео је и Растко Петровић, наглашавајући тежњу сликара да изгради сопствени ликовни језик, и да је у личности младог Хутера „као комплекс и пуноћа обдарености, прави сликар“. Похвале критике и леп пријем у јавности мотивисали су Хутера да чешће иступа у јавности, те ће од тада све до краја тридесетих година редовно излагати на свим јесењим и пролећним изложбама Друштва пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“, као и са члановима уметничке групе „Облик“, чији члан постаје 1929. године. Признање квалитета његовог рада није могло да изостане, па ће 1935. године Антону Хутеру бити додељена ласкава награда листа „Политика“ за ликовну уметност.

Поводом „Политикине“ награде за сликарство коју је Хутер добио за слику „Циркус“, коментатор у истоименом дневном листу наводи да се, иако је у питању тридесетогодишњи београдски уметник, Хутерова дела већ налазе у неколико музеја, у приватним колекцијама у земљи и иностранству, као и да је тренутно „један од најталентованијих и најбољих наших младих сликара“. У то време критика се већ одредила према Хутеру, те је и Милан Кашанин 1939, поводом петнаесте изложбе уметничке групе „Облик“, оценио Хутера као деликатног и скромног младог сликара.

Управо тада, када је Хутер несумњиво сазрео као сликар, када је заокружио пуну де-

1
Улица у Паризу, 1928.

ценију излагачке активности и спремио се за своју наредну, већу и садржајнију самосталну изложбу, шестоаприлско немачко бомбардовање срушило му је стан-атеље (у тадашњој улици Браће Југовића 10), што је за њега представљало ненадокнадљив губитак. Ратне године проводи повучено, сликајући портрете и градске мотиве претежно из свог непосредног окружења, на Косанчићевом венцу бр. 19, где је тада живео. Од 1944. прикључује се НОБ-у и заједно са Матијом Зламаликом, Сретеном Докићем и другима ради у пропагандном одељењу Врхов-

ног штаба на изради плаката, декоративних панела великог формата, маскирном осликавању војних оруђа, авиона и др. У времену полета, обнове и изградње у послератној Југославији Хутер прихвата социјалистички реализам као модел ликовног израза, али његова лирска ликовна поетика није била у сагласју са естетиком новог реализма монументалних размера (изузев неколико примера), те у овом периоду он није остварио значајнија дела. Хутер ће се у то време, стицајем околности, приближити и примењеној уметности. Као вештом и добром

²
Сегећи акѝ слеђа, 1928.

3

Мртва природа са рибом, после 1930.

цртачу отворило му се једно широко поље деловања у овој области, што ће знатно увећати његов графички и цртачки опус. Може се рећи да су послератне године потврдиле Хутера као агилног, маштовитог и виртуозног илустратора бројних плаката, позивница, поштанских марка, новогодишњих честитки, и на посебан начин дечјих књига, са којима су одрастале многе генерације послератних школараца.

Пресек рада првих послератних година начинио је 1952. године, када је са Мирком Почучом приредио заједничку изложбу, на којој је приказао тридесетак дела, слика и цртежа различитих мотива, али у препознатљивом маниру који је подсећао на предратног Хутера. То је приметио и Сениша Пауновић, који у предговору каталога наводи да је Хутеров сликарски поступак заправо „... префињени реализам, са смиреним импресионистичким акцентима боје, уз увек коректан цртеж и хармоничан распоред сликарских предмета“.

Последњих година свог рада Хутер се окреће искључиво сликању пејзажа, и то првенствено приморског, чиме ће се појачати уметничково интересовање за решавање чисто ликовних проблема, који су га у то време све више занимали. Неколико студија и слика мањих формата из овог периода сведоци су једног другачијег, новог сликарског наговештаја, који је, нажалост, у свом замаху и еволутивном узлету био нагло прекинут смрћу уметника.

Велика постхумна ретроспектива одржана 1962. у Уметничком павиљону „Џвијета Зузорић“, на месту где је Хутер први пут излагао, дала је праву, целовиту и садржајну слику уметничковог стваралаштва у свим областима. Још једном је истакнуто да је Хутер био „чист и истинити сликар, уз то и независан. Ни на кога није личио, осим на самог себе“, а његово сликарство одувек је било „светло, чисто и разговетно“ (Ђорђе Поповић). Хутерове сликарске вредности биће још једном потврђене изложбом приређеном

4

Јованова пиаца у Београду, 1935.

1971. године, поводом десетогодишњице његове смрти, у Ликовној галерији Културног центра у Београду, где се у избору од скоро педесет дела јасно видело да је Хутер „свој најличнији израз и своја најбоља сликарска остварења дао у четвртој деценији наше уметности и у кругу сликара интимиста“ (Вера Ристић).

Када се говори о самом Хутеровом сликарству, треба истаћи да се почеци његове интимистичке оријентације виде већ у радовима насталим у Паризу, крајем треће деценије прошлог века. Познато је да се Хутер кратко задржао код Лота, али је ипак Лотов утицај на Хутера био евидентан, посебно у тим првим годинама када је живео на релацији Београд–Париз. Међутим, до почетка тридесетих година он већ оставља за собом познату лотовску скулптуралну форму и приближава се поетском колористичком интимизму, што је код Хутера био очекиван помак. Треба рећи и да су париске улице, тргови, бистрои и кафеи, музеји (где ће, по сопственом

признању, открити величину једног Рембранта) и читава уметничка клима Париза посебно погодовали његовом сензибилитету и у том смислу га битно усмерили ка поетици *чистиог сликарства*. Ослобођен утицаја форме, он током четврте деценије у потпуности афирмише сопствени ликовни израз, чији ће основни квалитети бити засновани на боји и светлости. Да је Хутер већ на почетку тежио да створи један личан и препознатљив сликарски језик, јасно је било и тадашњој критици, која је истакла ту особину као гарант његовог напретка и већег успеха. Суптилном сугестијом облика, дискретно наглашавајући материју и фактуру, Хутер ствара серију разиграних, допадљивих колористичких предела, ентеријера, мртвих природа и са посебним симпатијама мотиве тихих, заучених и скрајнутих градских кутака. У овим, као и у каснијим радовима, испољено је сликарево искрено интересовање за човека појединца, за његову улогу и судбину у друштву, као и његов

5
У кухињи, 1937-1939.

свакодневни живот. Тако ће пронаћи заједнички именитељ са другим сликарима из београдског друштва „Живот“ и непосредно га укључити у познату „бојкоташку“ изложбу, одржану 1936. на Техничком факултету у Београду.

Иако се почетак његове каријере поклапа са временом доминације форме као главног елемента уметничког израза, Хутерова стремљења су ипак била окренута једном суптилном, богато артикулисаном ликовном језику, чији је акценат стављен на слободнији гест, на благо нијансиране хроматске скале и што светлију палету. У основи слике стоји разгипан и прецизан цртеж, који самој слици одређује ниво прегледности, јасноће и склада. У том погледу Хутер је већ са

својих тридесетак година живота остварио меру односа форме и садржаја, линије и боје, што га је у суштини одредило као ствараоца који је своју ликовност пронашао у вредностима поетског реализма и сликарству круга интимиста четврте деценије прошлог века, са којима је често у јавности наступао. Поред тога, Хутерова стваралачка енергија првенствено је била управљена на мали формат, где је најбоље долазило до изражаја његово сликарско осећање. С обзиром на то да је његов темперамент био је у суштини лирски и увек са мером финог, уравнотеженог ликовног доживљаја, природно је да су његове слике обавијене својеврсном рафинираном, деликатном колористичком нотом, са пуно осећаја

6
Дубровник, око 1939.

за светлост „које му никада није било довољно“ (Павле Васић). Такође, Хутер је знао да наслика воду на такав начин да га је Зуко Џумхур, гледајући његове приморске пејзаже на којима се виде питоме обале и прозачни плићаци који се огледају у сенци мирисних борова, назвао правим сликарским чаробњаком.

Савременик Петра Лубарде, Николе Граовца, Ђорђа Андрејевића Куна, Пеђе Милосављевића и др., Антон Хутер је стајао раме уз раме са сликарима своје генерације. По природи тих и скроман, није нагињао сензацијама и излетима у непознато, авантурама и ризицима зарад успеха по сваку цену. Радио је до краја савесно и одговорно посао ликовног педагога, илустра-

тора, графичког дизајнера. Био је један од ретких чланова УЛУС-а који је у свим управама био највише биран, што говори о поверењу које су му, као честитом и племенитом колеги, многи указивали. Својим особеним ликовним изразом стекао је трајно место у историји наше уметности прве половине прошлог века. Напослетку, Антон Хутер је ненаметљиво али истрајно градио један врло личан, интимни ликовни свет за који се време побринуло да до данас опстане изван сваког зла, а унутар живота и светлости.

Петар Петровић

7
Мой дом из Охрыга, 1940.

8

Из окрине Дубровника, око 1940.

10
Деца, 1942.

12
Прелаз преко Нерешве, 1947.

13
Обнова сїлійске луке, око 1947.

15
Раб, 1948.

16
Пољско цвеће, око 1950.

17
На балконе, око 1950.

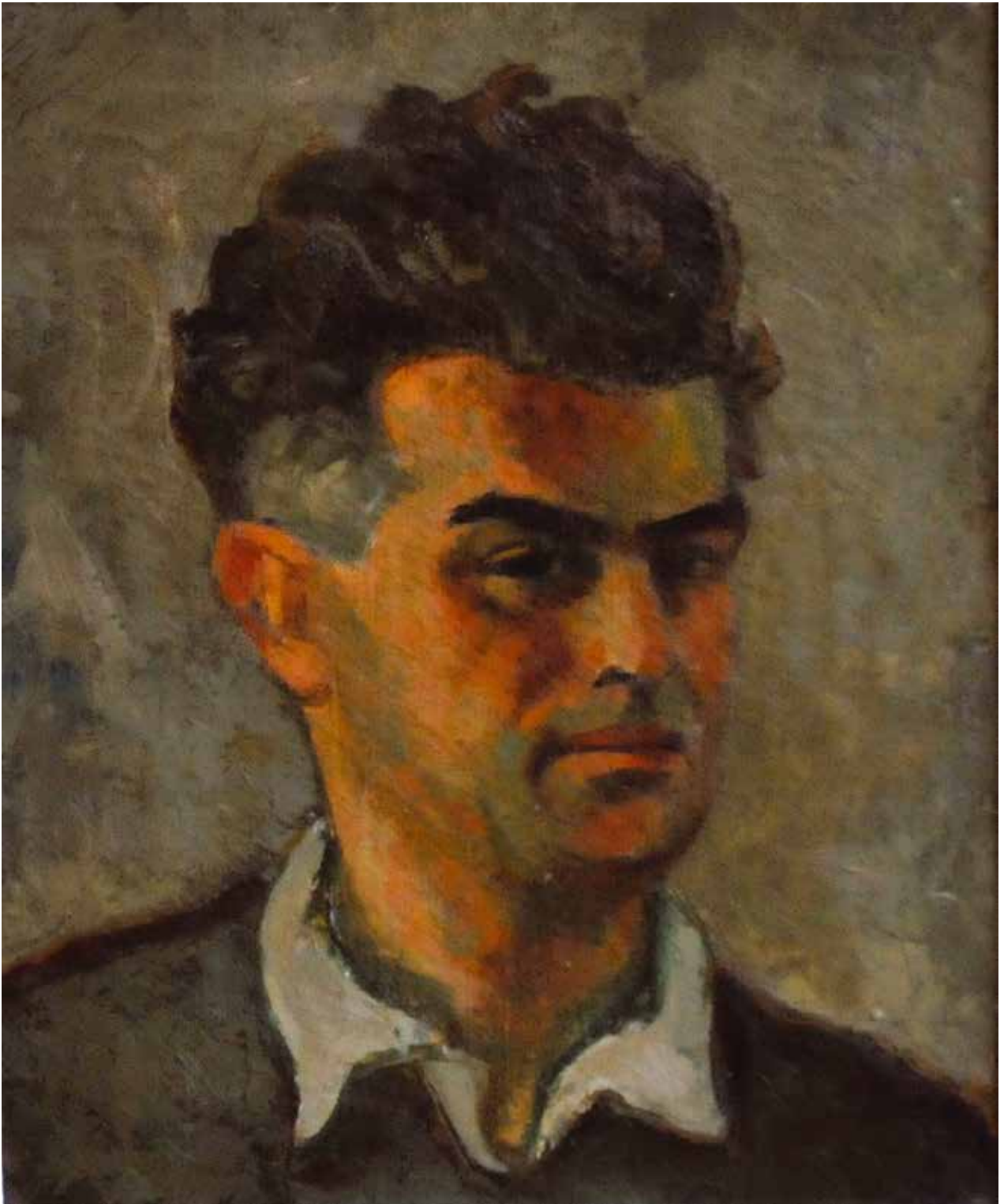
18
На йлажи, око 1950.

19
Свешти Донаш у Загру, 1950.

21
Брела - пејзаж из Макарске, после 1950.

22
Αγῶοῖορῶρεῖ, 1950-1952.

23
Портрет сина Миограга, 1950-1952.

24
Мойиш из Погоре, 1950-1952.

25
Шах у Илоку, 1952-1953.

26
Моїив из Илока, око 1952.

27
Маслине, 1952-1955.

28
Мосї у Амсїердаму, 1952-1955.

29
Кафе у Амстердаму, 1952-1955.

31
Предео са козама, око 1955.

32
Сїена у мору, скица, око 1955.

33

Маслина, скица, око 1955.

35

Можие са макарске њлаже, после 1955.

Антон Хутер, сликар и графичар
(Цриквеница, 23.8. 1905 – Београд, 7.3.1961)

Детињство је провео у Трсту, Ријеци и Земуну, где је живео до краја Првог светског рата. По завршетку рата са породицом прелази у Београд и уписује се 1922. на Уметничку школу, коју завршава 1927. године (професори Милан Миловановић, Петар Добровић и Љуба Ивановић). Усавршавао се у атељеу Андреа Лота у Паризу 1928, када је први пут и наступио на групној изложби са другим југословенским сликарима у Паризу. Крајем 1928. излаже на Првој јесењој изложби у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ у Београду, потом са уметничком групом *Облик*, учествује 1936. на тзв. бојкоташкој изложби групе *Живоџ*, а након рата наставља да излаже са истом групом, која мења име у *Самосјални*, као и на изложбама чланова УЛУС-а. Краће је радио као професор у Школи за примењену уметност 1947, да би од 1948. као редовни професор предавао на Академији примењених уметности у Београду, где је на Катедри за графику држао предмете цртање, опрема књиге и вечерњи акт. Бавио се илустрацијом и опремом књига. Сликао је пределе, мртве природе, актове, портрете, композиције, као и минијатуре. За свој рад добио је неколико угледних признања и награда.

Самосталне изложбе:

- 1932. Београд
- 1934. Нови Сад (са Ћ. Андрејевићем Куном и Л. Личеноским)
- 1952. Београд (са М. Почучом)
- 1956. Београд
- 1960. Скопље
- 1962. Београд (комеморативна)
- 1971. Београд (ретроспектива)

Групне изложбе:

- 1928. Париз, Београд
- 1930. Београд, Сплит (са групом *Облик*)
- 1931. Београд
- 1932. Београд
- 1933. Београд, Загреб, Љубљана (са групом *Облик*)
- 1934. Београд (I графичка изложба), Софија, Пловдив (са групом *Облик*)
- 1935. Београд
- 1936. Београд (са групом *Живоџ*)
- 1937. Београд (са групом *Живоџ*)
- 1938. Београд
- 1939. Београд (са групом *Облик*)
- 1940. Београд
- 1950-1959. Београд (на изложбама чланова УЛУС-а и СЛУЈ-а)

Литература: Н.Ј. (Растко Петровић), Изложба Антона Хутера у Уметничком павиљону, *Полиџика*, 23.11.1932; Тодор Манојловић, Изложба Мила Милуновића и Антона Хутера, *Српски књижевни гласник*, књ. XXXVII, бр. 7, 546-547; Аноним, Овогодишњу награду „Политике“ добио је сликар г. А. Хутер, *Полиџика*, 9.11.1935; Милан Кашанин, Петнаеста изложба „Облика“, *Уметнички преглед*, II, Београд, 1939, 27-28; Сениша Пауновић, *Прегговор за каталог изложбе сликарских радова Антона Хутера и Мирка Почуче*, Београд 1952; Исти, Антон Хутер, *Полиџика*, 2.10.1960; Лазар Личеноски, Изложба на Антон Хутер во Скопје, *Нова Македонија*, 4.10.1960; Анте Абрамовић, *Антон Хутер*, Билтен УЛУС-а, бр. 8,9,10, год. IV, Београд, 1961; Ђорђе Поповић, *Прегговор за каталог репродукованих изложби Антона Хутера*, Уметнички павиљон „Цвијета Зузорић“, Београд, 1962; Лазар Трифуновић, Кроз београдске уметничке галерије: Антон Хутер посмртна ретроспектива, *НИН*, 22.4.1962; Група аутора, 1929–1950: *Надреализам, Социјална уметност*, кат. 4, Музеј савремене уметности, Београд, 1969; Миодраг Б. Протић, *Српско сликарство XX века*, Београд, 1970; Вера Ристић, *Антон Хутер*, Ликовна галерија Културног центра, Београд, 1971; Павле Васић, Антон Хутер 1905–1961, *Полиџика*, 23.10.1971; Жилберт Мартен-Мери, Катарина Амброзић, *Андре Лоџ и његови југословенски ученици*, каталог изложбе, Народни музеј, Београд, 1974; Загорка Мијатовић, *Српско сликарство 1900–1950*, каталог збирке, Народни музеј Смедеревска Паланка, 1982, кат. 106, 107; Зуко Џумхур, *Поход у Ке-рауин*, *Полиџика*, 28.8.1983; Гордана Поповић Васић, *Антон Хутер 1905–1961*, *Signum* No. 5, Часопис одсека Примењена графика Факултета примењених уметности у Београду, април 2011.

Попис изложених слика

- 1
Улица у Паризу, 1928.
уље на платну, 46 цм × 33,5 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
Никола Кусовац, Београд
- 2
Седећи акџи с леђа, 1928.
уље на платну, 51 цм × 38,5 цм
сигн. доле десно: А. Хуџер
Ђуро Поповић, Нови Сад
- 3
Мртва природа са рибом, после 1930.
уље на платну, 44 цм × 68,5 цм
несигн.
Народни музеј у Београду
- 4
Јованова ћијаца у Београду, 1935.
уље на платну, 50 цм × 68 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
Музеј града Београда
- 5
У кухињи, 1937-1939.
уље на платну, 50 цм × 60 цм
несигн.
Народни музеј Крушевац
- 6
Дубровник, око 1939.
уље на картону, 37,5 цм × 25,5 цм
сигн. доле десно: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 7
Мојив из Охрида, 1940.
уље на картону, 27 цм × 38 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
запис доле десно: *Охрид 1940*
Бранислав Лазовић, Суботица
- 8
Из околине Дубровника, око 1940.
Уље на картону, 27, 8 × 36, 3 цм
сигн. доле десно: Хуџер
породица Марковић, Београд
- 9
Народна библиотеке после пожара б. айрила, 1941.
уље на платну, 73 цм × 93 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер 1941
Народна библиотека Србије
- 10
Деца, 1942.
уље на платну каширано на картон,
27 цм × 36 цм
сигн. и дат. доле лево: А. Хуџер 42
породица Хутер, Београд
- 11
Вашар, после 1945.
уље на платну, 50 цм × 61 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
Музеј Николе Тесле, Београд
- 12
Прелаз преко Неревје, 1947.
уље на картону, 81 цм × 55 цм
сигн. и дат. доле десно: А. Хуџер 47
породица Хутер, Београд
- 13
Обнова сџилијске луке, око 1947.
уље на картону, 48,5 цм × 67,5 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 14
Ложоница (ливница), 1947-1948.
уље на платну, 120 цм × 200 цм
Железнички музеј, Београд
- 15
Раб, 1948.
уље на картону, 49 цм × 36 цм
сигн. и дат. доле десно: А. Хуџер/Раб 48
породица Хутер, Београд
- 16
Пољско цвеће, око 1950.
уље на картону, 60 цм × 47 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 17
На балкону, око 1950.
уље на картону, 63 цм × 47
сигн. доле лево: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 18
На џлажи, око 1950.
уље на картону, 56 цм × 76 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 19
Свџи Донај у Загру, 1950.
уље на картону, 27 цм × 35 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер; доле десно:
Загар 1950
породица Хутер, Београд
- 20
Загар, око 1950.
темпера на папиру, 45 цм × 58 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
Ђорђе Пауновић, Београд
- 21
Брела - џејаж из Макарске, после 1950.
уље на картону, 50 цм × 70 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 22
Аујојоршреј, 1950-1952.
уље на платну, 47 цм × 38 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 23
Поршреј сина Миограга, 1950-1952.
уље на платну, 42 цм × 30 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 24
Мојив из Погоре, 1950-1952.
уље на платну, 34 цм × 47 цм
сигн. доле десно: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 25
Шах у Илоку, 1952-1953.
уље на платну, 89 цм × 119 цм
сигн. доле десно: Хуџер
породица Хутер, Београд
- 26
Мојив из Илока, око 1952.
уље на картону, 32 цм × 22,5 цм
сигн. доле десно: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 27
Маслине, 1952-1955.
уље на картону, 50 цм × 62,5 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 28
Мосј у Амшџергаму, 1952-1955.
уље на картону, 60 цм × 47 цм
сигн. доле десно: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 29
Кафе у Амшџергаму, 1952-1955.
уље на картону, 45 цм × 60 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 30
Макарска обала, око 1955.
уље на платну, 55 цм × 64 цм
сигн. доле лево: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 31
Предео са козама, око 1955.
уље на платну, 54 цм × 65,5 цм
сигн. доле десно: А. Хуџер
породица Хутер, Београд
- 32
Сџена у мору, скица, око 1955.
темпера на картону, 14,5 цм × 20,5 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 33
Маслина, скица, око 1955.
темпера на картону, 14,5 цм × 20,5 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 34
Сџена у мору, скица, око 1955.
темпера на картону, 20 цм × 31 цм
несигн.
породица Хутер, Београд
- 35
Мојив са макарске џлаже, после 1955.
уље на платну, 53,5 цм × 65 цм
сигн. доле лево: Хуџер
породица Хутер, Београд

